

teresser gjorde det formaalstjenligt i hver given Situation, og Forsvarsvennerne i Højre og Venstre vilde kunne blive enige med hinanden.

Men skulle vi have Omvalg ved denne Lejlighed, hvad jeg haaber, vil jeg foretrække frit Omvalg efter det franske og norske System, altsaa ikke det tyske System. Der er der bundet Omvalg, saaledes at kun de to Kandidater, der have faaet højest Stemmetail, komme paa Omvalg. I Frankrig og Norge kan enhver derimod stille sig igen. Det letter i høj Grad Valgtaktikken. Efter det franske og norske System kunne Partierne komme overens om en nogenlunde retfærdig Fordeling af Mandaterne. Man faar nemlig i første Valgømsgang et Overblik over, hvor store Partierne ere. Ved bundet Omvalg kan det hælde, at et Parti ved et Tilfælde stadig i de afgørende Kredse kommer faa Stemmer under det Stemmeantal, der medfører Omvalg. Har man frit Omvalg, kunne Partierne ganske anderledes tage Overblik over Stillingen og indrette sig derefter.

Jeg vover at paastaa overfor Højre, at hvis vi fik en retfærdig Valgkredsordning med nogenlunde lige store Valgkredse og frit Omvalg, vil det Folketing, der udgaar af en saadan Valgordning, under ordinære Forhold give omtrent det samme Billede som det, der vilde fremgaa ved Forholdstalsvalg. Jeg sagde ordinære Forhold. Der kan tænkes ekstraordinære Forhold, hvor det ikke vil være Tilfældet, men da skal det heller ikke være Tilfældet, saa længe vi have privilegeret Valgret til Landstinget. Der kunde tænkes det ekstraordinære Tilfælde, at et Parti ikke vilde anerkende den almindelige Valgret, men klynger sig til den privilegerede og fører os ind i provisoriske Tilstande. Da skal et saadant Parti, som ikke vil anerkende den Basis, hvorpaa dette Ting staar, retfærdigvis ikke kunne vælges i en eneste Valgkreds til Folketinget, saa længe det holder paa den privilegerede Valgret. De kunne give Afkald paa den, og saa kunne de, hvad Øjeblik de ville, faa Forholdstalsvalg til Folketinget. Men under ordinære Forhold, hvor det politiske Liv ikke tilspidises til store politiske Konflikter, under hvilke det gælder om, at dette Tings Flertal bliver saa stærkt som muligt overfor det andet Ting, men hvor alt forløber roligt og parlamentarisk, vil et Folketing, som er udgaaet af en retfærdig Valgkredsdeling og efter Omvalg, i alt væsentligt faa det

samme Udseende som et Folketing, valgt efter Forholdstalsvalg.

Det ærede Medlem fra Slagelse (Lange) var saa elskværdig at gøre nogle Bemærkninger til mig forleden Dag i Anledning af den Tale, jeg havde holdt ved en tidligere Lejlighed, nemlig under Albertidebatten. Det ærede Medlem var nu kommen i Tanker om, hvad han kunde have svaret mig den Gang. Nu gjorde han det forleden og bebrejdede mig Mangel paa Logik. Jeg havde sagt til Venstre-reformpartiet, at det ikke var Bonde-demokratiet, der havde spillet fallit. Nej, lad os kun faa et Ministerium, om det skal være, med fire Husmænd og fire Gaardmænd. Der vilde ikke blive sagt noget derimod. Saa siger det ærede Medlem fra Slagelse, at det røbede en stor Brist paa Logik, naar jeg samtidig i saa stærke Ord angreb den første Husmand i Regeringen, den højterede Landbrugsmi-nister. Jeg synes ikke, der er nogen Modsigelse. Jeg føjede nemlig til: 8 Husmænd eller Gaardmænd, som ere dygtige, hæderlige og frisindede Mænd. Denne Tilføjelse glemte det ærede Medlem fra Slagelse. Man kan jo i Almindelighed godt anerkende den almindelige Valgret uden derfor at være tilfreds med hvert eneste Resultat, den giver. Den almindelige Valgret er god, men den kan være uheldig. Der er ikke nogen bristende Logik i at indrømme, at den kan være uheldig, saaledes som den efter min Mening har været ved det sidste Valg i Slagelse.

Det ærede Medlem mente, at han havde opdaget en anden Modsigelse i min Tale. Jeg havde sagt til Venstre, at det under den Katastrofe, der har ramt Partiet, efter min Mening havde været naturligt at sammenkalde et ekstraordinært Venstredelegeretmøde og lægge Sagen i Partiets egen Haand, men, føjede jeg til, lad det saa ikke blive lutter Redaktører, Sagførere, Skolelærere og saa videre. Saa sagde det ærede Medlem fra Slagelse: Ogsaa Socialdemokratiet har Redaktører, Sagførere og Skolelærere i sin Midte. Ja, det er fuldkommen rigtigt, men der er den store Forskel, at hos os ere de valgte af det paa almindelig Valgrets Grund organiserede Parti, men i Venstre-reformpartiet ere de selvskrevne mere eller mindre. Vor Presse, det maa det ærede Medlem fra Slagelse vide, ejes og styres af de organiserede Arbejdere. Men Venstrepressen er Enkeltmands Ejendom eller ejes af nogle smaa Aktieselskaber. Venstrepressens typiske Eksempel er, at en Enkeltmand ejer